

KULTURA PRZEMOCY

Po czterech latach, które upłynęły od zainicjowania ruchu #MeToo w skali globalnej, i po pięciu od pierwszego protestu Ogólnopolskiego Strajku Kobiet przeciwko dalszemu zastrzaniu prawa antyaborcyjnego coraz wyraźniej dostrzegalne jest w Polsce znaczenie wystąpień pracownic i pracowników kultury przeciwko szowinizmowi, seksualizacji codziennego życia, opresyjnej, patriarchalnej hierarchii zatrudnienia i przemocowej organizacji pracy. Medialne informacje dotyczące przypadków przemocy, molestowania i innych niegodnych zachowań w środowisku kultury – na przeróżnych szczeblach pracy, w organizacjach i instytucjach, a także w szkolnictwie artystycznym – są we współczesnej Polsce źródłem nadziei i inspiracją do zmian dla wielu osób spotykających się z podobnymi praktykami w swoich środowiskach. Wreszcie głośno mówi się o tym, co zbyt długo było przemilczane, lekceważone, ukrywane. Nadal jednak nie udało się nam wypracować skutecznych mechanizmów zapobiegania nadużyciom, chroniących ofiary oraz przywracających wiarę w sprawiedliwość i dającym szansę na zadośćuczynienie. Osoby nadużywające przywilejów, jakie zapewnia im patriarchalny system, chronią swoje status quo i zajmowane przez siebie pozycje, korzystając z niedoskonałości prawa i opieszałości bądź ignorancji organów władzy. Zdajemy sobie sprawę, że odpowiedzialność za przemoc ponosi jej sprawca.

Zaczynamy jednak dostrzegać systemowe wady na poziomie organizacji pracy, które dopuszczają nierówności, a czasem nawet wymuszają przemocowe relacje.

Środowisko kultury i przestrzeń jej instytucji mogą być laboratoriami dobrych praktyk. Chcielibyśmy, żeby „Czas Kultury” stał się miejscem, w którym będziemy dzielić się doświadczeniami i wspólnie zastanawiać nad możliwymi sposobami systemowych zmian służących poprawie sytuacji. Mam nadzieję, że podjęty przez nas temat będzie inspirował do przemyśleń i zachęcał do dalszej dyskusji na temat organizacji i praktyki pracy w kulturze, a wraz z nimi – do prawdziwie dobrych zmian także w innych obszarach aktywności zawodowej i życia codziennego.

Piotr Dobrowolski
– redaktor prowadzący